

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna šte. 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15°/₁₀₀ dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murški Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 19. Julija 1936.

ŠTEV. 29

Pšenica

„Žetev pšenice je v polnem razmahu“, že nekaj časa čitamo ta poročila in nihče ne more oporekati, da je to za državo važno razdobje. Lansko leto smo imeli skromno letino ter smo pridelali le 19 milijonov stotov, letos pa cenijo žetev na 25 milijonov stotov. Iz teh števil je razvidno, da bo letošnja letina dobra in v dokaz temu so že tudi prva poročila o mlatitvah, ki so dosegla vsaka pričakovanja. Majhen pridelek lanske letine se zrcali tudi v izvozu. Leta 1935. smo izvozili, kakor je to razvidno iz uradnih poročil, 30,3 milijonov kg pšenice v vrednosti od 39.8 milijonov dinarjev, napram 97,9 milijonov kg pšenice, v vrednosti od 127.5 milijonov dinarjev v letu 1934. Še mnogo slabša je slika našega izvoza v prvi četrtini leta 1936, ko smo izvozili le 4000 kg pšenice napram 15,049.000 kg pšenice v prvem četrtletju leta 1935. V drugem četrtletju 1936, se položaj naše zunanje trgovine, z ozirom na pšenico, ni bistveno izboljšal, četudi točnih podatkov za to razdobje še ni na vpogled. Z ozirom na ta dejstva, je presežek naše žitne letine za nas izredne važnosti. Presežek in cena tvorita trenutno naš največji gospodarski problem. Leta 1935 je Češkoslovaška odkupila ves naš žitni izvoz. Sploh pa je Češkoslovaška že nekaj let naš najboljši odjemalec naše pšenice. Ta odkup se izvaja po načrtu ter tvori bistveni del razgovor na gospodarskih konferencah Male antante. Eden izmed zadnjih sklepov te konference je bil, da se v Pragi osnuje za Malo antanto trgovinska centrala in uverjeni smo, da bo ta ustanova le pospešila naš izvoz v bratsko državo. K temu je treba še pripomniti, da je Češkoslovaška zmanjšala svoj pridelek pšenice za 15 odstotkov. Skratka, izgledi za naš izvoz v Češkoslovaško so dobri. Kakšen pa bo naš izvoz pšenice v Nemčijo, pa je še vprašanje. Čas bo prinesel rešitev. Leta 1935 smo v Nemčijo izvozili 19 milijonov ton. Le za pozdraviti bi bilo, da bi ostala Nemčija tudi v bodoče tako dobra odjemalka in da bi se postavila v vrsto onih narodov, ki stalno kupujejo na naših tržiščih.

Ves naš izvoz pa je odvisen od posredovanja države. Prvi uspešen korak je že napravljen: „Prizad“ je dobil 250 milijonov dinarjev, da pokupi presežek pšenice. Četudi je do pred kratkim bil deležen „Prizad“ marsikaterih grenke kritike, nas to ne sme plašiti. Nasprotno, navdati nas mora z največjim zaupanjem in zavedati se moramo, da so bile to začetne težave, katere pa smo prebrodili, a si istočasno nabrali veliko dragocenih izkušenj, ki bodo le v dobrobit našemu gospodarstvu. Le pri napakah se učimo, in „Prizad“ je pri vseh napakah, ki jih še mogoče ima, važna institucija na kateri temelji velik del našega narodnega gospodarstva.

Čas žetve je za kmeta kritičen. Brez denarja je kmetovalec in komaj čaka na prve dinarje, ki mu bo dalo zrnje. Plačati mora dolgove, marsikaj čaka popravila,

kar zopet zahteva denar, davek je v zaostanku, kupiti je treba to in ono, kar se ne da več odlasati. Na vse te kmetove težave pa preži spekulanti, ki te nadloge izrabijo sebi v prid in to do skrajnih mej. V takih slučajih je treba pazljivosti, da se celoleten trud ne proda za beraške krajcarje.

Cene, ki jo bo plačal „Prizad“ za pšenico,

se naj drže vsi kmetovalci, v vsak razgovor pod to vsoto se naj ne spuščajo. Na ta način bo onemogočeno, da bi prekupčevalci zaslužili zopet težke tisočake na račun kmeta, ki se duši v dolgovi in kateremu je baš dobra letina edini izhod iz sedanjega obupnega položaja. V tem oziru se država v polni meri zaveda svoje naloge in kakor kažejo dogodki, ne bo letošnja letina razočaranje za našega trpina, ki je navezan na grudo.

POLITIKA

Vlada je za letos napovedala občinske volitve. Izvršile se bodo po obstoječem zakonu. Ta napoved je po vsej državi izzvala razumljivo zanimanje. Dr. Maček je že izjavil, da se bodo občinskih volitev udeležili vsi Hrvati. Tudi iz Beograda javljajo različne politične skupine, da bodo šle na volitve in so že začeli z pripravami. Vladna stranka je tudi že na delu. Vsi znaki kažejo, da hočejo vse politične skupine izrabiti predstojen občinske volitve za merilo svoje moči. S tem pa je tudi že napravljen prvi korak k ureditvi naših notranjih razmer.

Velika javna dela so bila sklenjena na seji vlade. Gre za nove železniške proge, za ceste in regulacije in za zgraditev nove državne tiskarne v Beogradu. Na Slovenijo je tudi tokrat le malo odpadlo.

Vodstva skupin, ki tvorijo srbijanski del združene opozicije, so se sporazumela glede skupnega nastopa pri jesenskih občinskih volitvah. Vse opozicijske skupine bodo povsod nastopile z enotnimi listami. Na sporazum so pristali tudi staroradikali pod vodstvom Ace Stanojevića.

Pogajanja so v teku, da bi se temu dogovoru pridružil tudi dr. Maček. Računa se, da se bo dalo to izvesti v Bosni in Hercegovini ter v drugih pokrajinah, kjer žive Hrvati in Srbi pomešano.

V finančnem ministrtvu se je vršila konferenca zastopnikov naših gospodarskih ustanov. Razpravljali so o ukinitvi sankcij proti Italiji ter o nekaterih drugih vprašanjih, ki se nanašajo na obnovo naše trgovine z Italijo.

Na Bledu se je sestala konferenca Gospodarskega sveta Balkanske zveze. Navzočih je nad 30 delegatov iz naše in iz držav, ki so v zvezi. Konferenca je osebnostno otvoril ministrijski predsednik dr. Stojadinović.

„Zakaj ne bi šli na občinske volitve? Če bodo občinske volitve, pojedemo v volilno borbo. Pri volitvah bomo nastopali kakor bo najbolj kazalo. Ponekje bomo nastopili samostojno, drugod kot kmetska demokratska koalicijska, ali pa kot združena opozicija. Na volitve pa gremo vsekakor.“ To je rekel dr. Maček novinarjem.

Francoski ministrijski predsednik Leon Blum je izjavil: „Moja največja želja je, ne le očuvati, nego ustvaritev še bolj pristranskih odnošajev med Jugoslavijo in Francijo. Z velikim zanimanjem spremljam želje Jugoslavije. Toliko bolj razumem potrebo tesnejših gospodarskih odnošajev med Jugoslavijo in Francijo. Storili bomo vse, kar je v naši moči, da ojačimo trgovski promet med našima državama.“

Kakor je znano, je obstojala prvotno namera, da se s spremembo

zakona o občinah uvedejo tajne občinske volitve. Po poročilih beograjskih časopisov pa je že sklenjeno, da bodo jesenske občinske volitve izvedene še po starem zakonu ter bo glasovanje o vloženi kandidadni listah javno, kakor je bilo dosedaj.

V Bolgarski vladi je prišlo do izprememb. Po odstopu dosedanje vlade je novo vlado spet sestavil dosedanji ministrijski predsednik Kjosivanov in sicer iz strokovnjakov. Zunanja politika nove vlade ostane neizpremenjena: Zvestoba Društvu narodov, zblizanje z Jugoslavijo, mir, sporazum in prisrčno sodelovanje s sosedi. V jeseni bodo najbrž nove državnozbornske volitve.

Že par tednov so se vršila pogajanja med Dunajem in Berlinom, kljub temu pa je vest o spravi med obema nemškima državama učinkovala kot prava senzacija. Sprava pa ne zadovoljuje niti Avstrije niti Nemčije. Avstrija je dosegla sicer slovesno priznanje svoje neodvisnosti s strani Nemčije in obenem priznanje načela, da se nobena od obeh držav ne bo vtikala v notranje zadeve druge države.

Sporazum med Avstrijo in Nemčijo bo imel velik vpliv v bodoči razvoj splošne evropske politike. Avstrijsko vprašanje je začasno odstavljeno z dnevnega reda. Italija in Nemčija pa sta s tem za določeno dobo sklenili zaveznitvo, ki se bo kaj kmalu pokazalo v razvoju mednarodnih dogodkov. Vedno bolj jasno se kažejo obrisi novega evropskega bloka pod vodstvom Italije in Nemčije. In baš zaradi tega so Francozi in Angleži silno vznemirjeni, ker se bojijo, da bodo potisnjeni v politično ozadje.

Prvi znaki izboljšanja razmer med Berlinom in Dunajem so že vidni. Nemčija je ukinila takso 1000 mark za potovanje v Avstrijo, obnovljen je bil obmejni promet, ukinjena prepoved uvoza in razširjanja nemških listov v Avstriji itd. Še ta teden bo izdana amnestija za množične avstrijske emigrante, ki so pobegnili v Nemčijo. Razen onih, ki imajo na vesti kak političen umor, se bodo mogli vsi avstrijski begunci vrniti v Avstrijo ter ne bodo klicani na odgovor. Izdana bo tudi amnestija za vse politične kaznjence v Avstriji.

Prve dni meseca avgusta se bosta sestala Hitler in dr. Schuschnigg v bližini avstrijske meje na nemškem ozemlju, v okolici Münchena, kamor Hitler večkrat prihaja na letovišče.

V Španiji so neki fašistični mladenci zopet hoteli vprizoriti prevrat.

Polastili so se že radio postaje v Valenciji, pa jih je policija po kratkem času zaprla. Politični nasprotniki so umorili monarhističnega voditelja Sotella.

Abesinci nadaljujejo borbo proti Italjanom, ne le v krajih, ki še niso okupirani, nego tudi v pokrajinah, ki so že v italjanskih rokah. Abesinci so na več krajih razdrli železniško progo, ki vodi v Adis Abebo. Šele večjim italjanskim oddelkom se je posrečilo, v bojih, v katerih so uporabljali oklopne avtomobile in letala, da so pognali Abesince v beg po celonočni bitki.

Abesinski cesar Haile Selasi bo s svojo hčerko prepotoval vsa ameriška kopališča v svrhu propagande za Abesinijo.

Akademija Kluba prekmurških akademikov.

V soboto, 11. t. m. se je vršila v Sokolskem domu pod pokroviteljstvom g. župana Hartnerja Ferdinanda in častnega damskega komiteja akademija KPA, katere čisti dobiček je bil namenjen izpopolnitvi klubovih potujočih knjižnic, torej eminentno kulturnemu smotru.

G. Zver Ivan, predsednik KPA, se je v kratkem nagovoru zahvalil vsem, ki so pripomogli do prireditve in s tem podprli nesebična stremjenja KPA, koristiti ljudstvu. Takoj zatem je nastopil akademski pevski kvintet, ki si je že z Jenkovim „Vabilom“ osvojil simpatije občinstva. V nadaljnjih točkah je pokazal veliko izvežbanost, sigurnost in predvsem prepričujočo čuvstvenost, prilagojeno vsebini. Slišal si kot iz naravnega vrelca: jok, vrisk, tožbo in razigranost. Edino, kar bi motilo strogega kritika: težišče

kvinteta je bilo nekako preveč premaknjeno v baritonista, g. Dolničarja; krasno grlo, ki je s solospévoma „Pa moje ženke glas“ in „Arija Dermonta iz Travijate“ ob inteligentni spremljavi g. Zupaniča želo zasluženo priznanje. V kvintetu pa mislim, je bil bariton zaposlen bolj kakor v drugih dobrih kvinteti. Njega samega to seveda ni motilo, občinstva tudi ne, pač pa bi utegnilo zmanjševati kvalifikacijo ostalih članov kvinteta. Kajti za koliko je povdarek preveč na enem pevcu, za toliko stopajo drugi v ozadje. — G. Frelj in gdč. Zelenikova sta nastopila v ruskem in slovenskem plesu. Po rusko živahnogibčna v prvem, sta se odlikovala v drugem po dovršeni mimiki; v dekletu je bilo toliko navihane in zapeljive razposojenosti kakor v fantu iznajdljive prešernosti. Kakor sta bila oba razgibana, sta razgibala tudi občinstvo. — V ritmično-simboličnem prikazu „Oj Dorberdob“ je g. Frelj ob spremljavi kvinteta združil svojo fizično izvežbanost s tako globoko občutenim podajanjem vsebine te žalostinke, da je pesem postala meso in kri, učinek presualjiv. Gdč. Zelenikova je še zaplesala golovinovo kompozicijo na Schubertov „Moment musical“ prav dobro. Gozdni rog g. Hribarja je bil na našem odru zanimiva novost. Na še nevigranem instrumentu, ki ga je dobil prešnjega dne iz Češke in ki je poleg tega še nova iznajdba (kvartni ventil), je pokazal igralec izredno, v vseh legah izenačeno širino tona in briljiral v

pianu, ki je na tem glasbilu prava virtuoznost. Njegovi mehko-pežni toni pa bi pustili globlji vtis, če ne bi igral 4 komadov kar zaporedoma. Ga. Osterc-Vajjalo je s predvajanjem Chopinove študije v Cmolu ustvarila čudo: ker ni bilo moči dobiti klavirja, ga je zaigrala na pianinu. Zaigrala je tako, da je poslušalec strmel. Ga Osterčeva ima v prstih tako čudovito tehniko, kakor ima v doživljanju čudovito dinamiko in je na svojem področju fenomen. Tudi po Albeniz ovem Seguidillas se je občinstvo pomirilo šele, ko ga je ponovila. Poleg Freljovega „Doberdoba“ je bila to najboljša točka večera.

Vse omenjene točke so bile predvajane v primernem redu. Občinstvo je bilo s programom nad vse, res nad vse zadovoljno. Aplavzov ni hotelo biti konec. Zato je škoda, da klub ni naredil za ta večer večje reklame. Kajti to je bila umetniška prireditev prvega reda.

Programu je sledila veselica s plesom. —a—

Uredništvo Sveslovenstva

išče poverjenike, zastopnike in sodelavce v vsakem kraju države in v inozemstvu s stalno mesečno plačo in provizijo, ali samo provizijo. Lahko so možki ali ženske, zaposleni ali nezaposleni. Pismene ponudbe na naslov: Sveslovenstvo, Beograd, Pajsijeva 47.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Zahvala.** Klub prekmurških akademikov se iskreno zahvaljuje vsem, ki so mu pripomogli, da je njegova prireditev tako dobro uspela. Prav posebno se pa zahvaljuje častnemu damskemu komiteju, županu g. Hartnerju in Sokolskemu društvu za izkazano podporo. — Odbor KPA.

— **Pošljite svoje otroke na morje!** Sreski odbor Rdečega križa v Murski Soboti opozarja vse prizadete starše, da grejo otroci na morje dne 11. avg. 1936. Nove prijave še sprejema sreski odbor R. križa do 31. jul. 1936.

— **Gasilske vaje.** Domače gasilske čete in 14 okoliških čet proslavi dne 19. julija 1936 svoj gasilski praznik. Začetek je ob 8. uri z udeležbo pri božjih službah v rim. kat. in evageličanski cerkvi. Ob 10. uri so slavnostni govori v parku pred gradom. Ob 11. uri začetek velikih gasilskih vaj ob sodelovanju vseh 16 gasilskih čet. V času proslave in gasilskih vaj, bo četa Murska Sobota nudila udeležencem in gostom razna okrepčila. Po končanih vajah bo v restavraciji in na vrtu g. Bac Ludvika v Murski Soboti zabava z plesom. Prepričani smo, da se bo

občinstvo udeležilo zanimivih vaj v predpoldanskih urah ter popoldanske veselice, da se vsaj na ta način oddolžimo za nesebično in človekoljubno delo, ki ga izvršujejo naši požarniki.

— **Vse občinske urade opozarjamo,** da se dobijo tiskovine za volilne in abecedne imenike v trgovini I. HAHN, Murska Sobota.

— **Prireditvev.** Sokolska četa v Martjancih, bo v soboto, dne 25. julija 1936 zvečer v tuk. sokolskem domu ponovila Golarjevo veseloigro: Dve nevesti, ki je bila uprizorjena že dne 12. t. m. Martjancih. Upamo, da se bodo meščani v polnem številu udeležili prireditvi, ter s tem dokazali, da znajo v polni meri ceniti delo naših kmečkih fantov.

— **Ustanovitev lovskega društva.** Pripravljalni odbor za ustanovitev Lovskega društva za Prekmurje je sklical svojo prvo sejo dne 18. julija 1936 ob 20. uri v restavraciji g. Benka v Murski Soboti, z namenom, da določi dnevni red za glavno skupščino.

— **Smrt.** Po kratkem trpljenju je nenadoma preminul tukajšnji trgovec Heimer Samuel. Pokojni je dočkal 57 let. Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

Protituberkulozni dispanzer ne posluje do 13. avg. 1936.

— **Nekaj šolske statistike.** V mursko-soboškem srezu je 49 šol, ki imajo 392 razredov. Enorazrednic je 4, dvorazrednic 19, troirazrednic 10, štirirazrednic 9, petrazrednic 2, šestrazrednic 3 in ena desetrazrednica. Število vseh oddelkov je 160. Četrty razred je letos dovršilo 1004 učencev, osmi razred pa 371 učencev. Izmed šol je 45 državnih, dve nemški ter dve madžarski. V državnih šolah je bilo 4039 učencev ter prav toliko učenk. Skupaj 8078. Te učence je poučevalo 74 učiteljev ter 75 učiteljic. Skupaj 149. V nemških šolah je bilo 70 učencev ter 48 učenk. Skupaj 118. V madžarskih šolah pa 37 učencev in 29 učenk. Skupaj 66. Skupno število vseh učencev in učenk v našem srezu znaša 8262. Te otroke poučuje 153 učiteljev. Kmetijske nadaljevalne šole so bile v sledečih krajih: Gornja Lendava (23 udel.), Križevci (35 udel.),

KIPLING:

5

Toomai, ljubljenec slonov

Veli Toomai je srdito zbadal z drogom Kala Naga; bil je namreč silno razjarjen, mali Toomai pa je bil presrečen, da bi mogel govoriti. Petersen Sahib ga je počislal in mu dal denarja, in tako se je počutil kot prostak pri vojaki, ki ga je bil poveljnik poklical iz vrste in ga pohvalil.

„Kaj pa je Petersen Sahib hotel reči s slonovim plesom?“ je naposled tiho vprašal mater.

Veliki Toomai pa ga je slišal in zarohnel: „Hotel je reči, da ti ne boš nikoli eden tistih izslednikov. Vidiš, to ti je hotel povedati. Ej, ti, tam spredaj, kaj pa zapira pot?“

Neki asamski gonjač kakih dveh, treh slonov spredaj se je razjarjen okrenil in zavpil: „Pripelji Kala Naga,

pa naženi tega-le mladiča, da se bo znal pošteno vesti. Zakaj je Petersen Sahib ravno mene izbral, da moram z vami, osli z riževega polja, v dolino? Pripelji svoj žival semkaj, Toomai, da ga pobode z okli. Pri vseh bogovih gora, ti-le novi sloni so obsejenci, ali pa vohajo tovariše v džungli.“

Kala Nag je šunil novega slona med rebra, da je temu sape zmanjkalo, veliki Toomai pa je dejal: „Saj ni res. Pri zadnjem lovu smo očistili brda divjih slonov. Samo tvoja zani-karna gonja je vzrok. Ali moram v celem sprevedu vzdrževati red?“

„Ali ga slišite!“ je odvrnil gonjač. „Mi smo očistili brda! Ho! ho! Silno modri, vi ravninci. Vsem ljudem je dobro znano, da sloni vedo, da je lov za letos pri kraju, samo kak topoglav-vec ne ve tega, ki džungle nikdar ni videl. Povem vam, da bodo nocoj vsi

divji sloni... pa čemu bi tratil pamet pri taki rečni želvi?“

„Kaj bodo sloni?“ se je oglasil mali Toomai.

„Oho, mali! Ti si tukaj? Veš, tebi pa povem, ker imaš bistro glavo. Plesali bodo. In dolžnost je tvojega očeta, ki je očistil vsa brda vseh slonov, da naredi nocoj stajam kole še enkrat tako močne.“

„Kakšno govorjenje pa je to?“ je dejal veliki Toomai. „Štirideset let že oskrbujeva z očetom slone, ampak da bi kdo take kvasil o plesu, pa še nisva slišala.“

„Resnica, ali ravninec, ki biva v koči, ne pozna drugega kot štiri stene svoje kolibe. Le pusti nocoj slone nezvezane in videl boš, kaj pride. Kar se pa tiče njihovega plesa, povem, da sem videl kraj, kjer... Bapree, — Bap! Koliko ovinkov ima reka Dihang?

Že zopet brod tukaj! Mladiči bodo morali plavati. Stojte, vi tam zadaj!“

Med takim govorjenjem in prerokovanjem so večkrat prebrodili razne reke in dovršili prvi del pota do nekakega taborišča za novo ujete slone; bili so pa slabe volje že zdavnaj, predno so dospeli tja.

Tukaj so privezali slone za zadnje noge k velikim kolom; novo ujete slone so privezali še s posebnimi vrvmi ter nanosili pred nje krme. V mraku so se gorjanski gonjači vrnili k Petersenu Sahibu, naročili ravninskim gonjačem, da naj bodo to noč še posebno skrbni in so se na glas smejali, ko so jih ravninski gonjači vprašali, čemu je to treba.

Kruplivnik (19 udel.), Pertoča (18 udel.), Gornji Petrovci (21 udel.), Puconci (24 udel.), Stanjevci (22 udel.), Ženavljce (19 udel.) V Berkovcih pa je bil ban. kmetijski tečaj, katerega se je udeležilo 14 kmečkih deklet.

DOPISI:

— **Puconci.** Bivši župan g. Kuhar je te dni ujel v jarkih svojega travnika veliko pižmarko-samico, ki je bila pred kotenjem. Ker prihajajo slična poročila iz vseh krajev našega sreza, obstoja upravičena bojazen, da je nevarna glodavka že močno razširjena po naših krajih.

— **Tišina.** V nedeljo je novomašnik g. Gabor Alojz iz Petanjc pel pri nas svojo prvo sv. mašo. Deževno vreme je močno oviralo dohod naroda na primicijo. Kljub temu je pa bila cerkev nabito polna večinoma domačih vernikov. Na slavnosti smo videli razne ugledne osebe od blizu in daleč, le prečastitega gospoda župnika Kleki Jožefa ni bilo, čeravno se je predtem govorilo, da se bo nove maše udeležil. Pri maši je zaigral nekaj pesmi mladinski orkester iz Šobote, pod vodstvom g. Laha.

— **Selo.** Našim vrlim orožnikom se je posrečilo izslediti tri mlade fante, ki imajo na vesti številne požare. Prebivalci so bili upravičeno preplašeni, kajti toliko požarov, kot v tem letu, še že ne spominjajo. Gorela so zavarovana in nezavarovana poslopja. Požari so povzročili posestnikom ogromne škode in gorja — saj je v tem letu gorelo pri nas že 31 krat. Z požigi so naravnost tekmovali, kajti komaj so gasilci pogasili en požar, že se je rdeči pekelin pokazal na drugem kraju. Tako se je pripetilo, da je v eni noči izbruhnil požar na treh in celo na štirih krajih. Narod je bil obupan. Gasilci utrujeni in njih orodje izrabljeno. Ne le to, da so zanetili požar, ampak nekateri so bili ob izbruhu ognja naravnost nasilni. Ovirali so gašenje in se zelo čudno obnašali. Le škoda, da so gotovi ljudje takšno postopanje zamolčali. Poveljnik čete je priden in skrben, gasilci požrtvovalni. Kljub številnemu, večkrat celonočnemu delu na požariščih, so vstrajali in vršili svojo dolžnost, kar je priznanja vredno. Poleg drugih bi bila tudi dolžnost občine, da gasilsko četo

Selo nagradi z potrebnim gasilskim orodjem.

— **Cankova.** Pri nas se bodo 26. t. m. vršile okrožne gasilske vaje za katere se naši gasilci pridno pripravljajo. Po vajah ob 15. uri se začne tombola, ki bo naklonila marsikatere mu lepe dobitke.

— **Trdkova.** Naša gasilska četa priredi dne 26. julija 1936 svojo letno veselico na prostem in v lastni režiji, na katero se prijatelje gasilstva vljudno vabi.

— **Tišina.** Pod okriljem prosvetnega društva so soboški in tišinski dijaki uprizorili E. Rostandovo: Vest. Igro je režiral Ūlen, glavne vloge so zasedle Antauer Oto, Koder Ljuba, Kūhar Štefan in Antauer Micika. Požrtvovalnosti dijakov se je zahvaliti, da je uprizoritev tako lepo uspela. Ob tej priliki so prvič javno nastopili mali murskosoboški harmonikarji pod vodstvom g. prof. U. Justina. Odigrali so v zboru in posamezno ciklus narodnih pesmi in tako mnogo pripomogli k dobremu uspehu prireditve.

!! 13. IX. 1936 !!

Med tednom

DOMA

V nedeljo je bila otvorjena nova železniška proga Kosovo polje—Peč. Pri otvoritvi je bilo navzočih več ministrov. Posebno svečan sprejem je bil v Peči, kjer se je zbralo ob prihodu prvega vlaka okrog 7000 ljudi.

Proti poslancu Arnautoviću in tovarišem, ki je v narodni skupščini streljal na ministrskega predsednika dr. Stojadinovića, se je pričela razprava, za katero vlada povsod veliko in razumljivo zanimanje.

Meseca maja in junija so toča in nalivi v Sloveniji na 11.000 ha plodne zemlje povzročili nad 19 milijonov dinarjev škode. Da bo omogočena oškodovanim kmetom jesenska in spomladanska setev, je banska uprava prosila kmetijsko ministrstvo, naj dodeli 1.000.000 Din iz kmetijskega sklada za nabavo semen.

Brzovlak je v bližini Novega Sada naletel na kmečki voz posestnika Borčanskega. Vlak je voz zdrobil, nesrečnega kmeta pa razmesaril.

O dr. Bodiju, ki je iz inozemstva vtihotapil v državo dragocene preproge, pohišstvo i. t. d. brez carine, ter po razkritju teh prestopkov, pobegnil v Italijo, smo že poročali. Preiskava je sedaj končana in so izračunali, da bo moral dr. Bodi in njegova čedna družba plačati 37 milijonov kazni. Odkod bo država izterjala te milijone?

Nad upokojenim finančnim stražnikom Ivanom Strajnsšekom, ki je stanoval v Mariboru, v Pobrežju, je bil izvršen roparski umor. Roparji, katerim so že na sledu, so svojo žrtev zadavili, ter odnesli poleg drugih vrednosti še 10.000 Din v bankovcih.

Na železniški postaji v Prokuplju je eksplodirala cisterna, v kateri je bilo 10.000 kg bencina. Sreča v nesreči je bila, da zaradi eksplozije ni bilo človeških žrtev. Le eden delavec je dobil nekaj opeklin.

V bližini Šida so kmetje našli pri kopanju vodnjakov debele plasti premoga. Neki kmet pa je pri kopanju vodnjaka naletel celo na petrolej.

DRUGOD

Abesinski vstaši so napadli večje število italjanskih letalcev, med katerimi je bilo tudi nekaj višjih častnikov. Abesinski napadci so vse italj. letalce pobili.

V ječi mesta Costa Rica, so pazniki slučajno zasačili jetnika, ko je ponarejal denar. Rekel je, da denar dela zato, ker mu je bil v zaporu preveč dolg čas.

V žitorodnih krajih srednjih in zapadnih Združenih držav Amerike je zadnje dni pritislila nezasišna suša. Temperatura je dosegla 50 stopinj Celzija. Škoda znaša že sedaj nad 300 milijonov dolarjev.

V severni Dakoti (Amerika) je radi strašne pripeke in suše poginilo nad 200 tisoč drobnice.

Tovarno kavčuga v San Vitorio (Italija) je uničil požar. Škoda znaša 6 milj. lir (20 milj. Din).

Velik požar je uničil več skladišč velike električne centrale v Napolju. Škoda znaša nad 300.000 lir. To je v kratkem času že tretji požar v italjanskih tovarnah.

Angleška vlada namerava podržaviti vse ceste v državi. Gre za podržavljenje okrog 7000 km že obstoječih cest.

Bivši sovjetski komisar za vnanje zadeve Čičerin, je po daljši boleznii umrl.

V vasi Cekovi pri Lyovu (Poljska) je eksplodirala granata iz svetovne vojne. Pet oseb je bilo mrtvih, dve pa težko ranjeni.

V Prostjetjevu na Moravskem je v višini 6 km zagrabil vihar in nevihta vojaški balon. Padala je toča in od mraza so pilotom začele zmrzovati roke. Ko je balon padel, na tla, so bili vsi štirje letalci težko ranjeni, roke pa so jim zmrznile.

Radi neznosne vročine je v Newyorku umrlo že preko 300 ljudi. Temperatura znaša 46 stopinj v senci. Vsa rast je uničena.

Med viharjem je ob španski obali utonilo 20 ribičev.

Proti severnemu tečaju je odletel s svojim letalom ruski letalec Molotov, ki hoče preleteti še nepreiskano ozemlje med Krasnojarskom in Vranglovim otočjem.

SOKOL

Na Jadran! Na zlet!

Sokolstvo na Jadranu bo imelo svoj zlet v Šibeniku 22. in 23. avgusta 1936.

Članstvo sokolskih edinic ima na železnici 75% popust; na ladjah pa 66%.

Potrebna je redna članska legitimacija in zletni znak.

Popusti veljajo za vožnjo tja od 18.—23. avgusta; za povratek pa od 22.—28. avgusta.

Zletni znak stane: za telovadce Din 10, za netelovadce Din 15, za naraščaj Din 5.

Prijave sprejema do vključno 7. VIII. 1936 br. Sedonja Joško (sodnija).

Mali Toomai je poskrbel Kala Nagu večerjo, ko pa se je znočilo, je ves srečen hodil po taborišču, da bi dobil kak tom-tom. Kadar prekipeva indijskemu otroku srce od radosti, ne leta okoli in ne napravlja dirindaja, temveč se čisto sam usede in se popolnoma uda svoji sreči. Resnica, Petersen Sahib je bil ogovoril malega Toomaia! Ako ne bi sedaj našel, kar je iskal, bi mu počilo srce. Naposled mu je prodajalec slaščic posodil majhen tom-tom, boben, na katerega se tolče z dlanjo — in dečko se je usedel s prekrižanima nogama pred Kala Naga, držeč tom-tom v naročju. Zvezde se se prikazovale, on pa je bobnal in bobnal, in čim bolj premišljeval o veliki časti, ki ga je doletela, tem bolj je bobnal se-

deč prav sam med slonovo krmo. Pri tem ni bilo ne napeva, ne besedi, a vendar ga je bobnanje delalo srečnega.

Novi sloni so vlekli za vrvi, vrezčali in trobili od časa do časa. Dečko je slišal mater, ki je v koči taborišča uspayala malega bratca s staro, staro pesmijo o velikem bogu Shiv, ki je nekoč naročil vsem živalim, kaj naj jedo. Uspavanka je jako mila in prva kitica se glasi nekako tako-le:

„Shiv, ki je podaril žetev in ustvaril [vse vetrove, Je podelil vsakomur svoj delež, živež, [delo in usodo, Vse od kralja na prestolu do berača [pri vratih.

Vse stvari je ustvaril Shiva Ohranitelj. Mahadeo! Mahadeo! Vse je ustvaril — Za kamelo trn, in krmo je za kravo, pa Materino srce za zaspano glav'co, sinko [mali moj!*

Mali Toomai se je koncem vsakega stiha oglasil z veselim bum-bam-bum, nazadnje pa ga je premagal spanec, da se je ulegel na krmo poleg Kala Naga.

Naposled so začeli sloni drug za drugim polegati kakor je njihova navada, tako da je stal pokoncu samo še Kala Nag na desni strani dolge vrste; počasi se je zibal sempatja, ušesa napeta, in prisluškoval nočni sapi, ki je počasi vlekla preko brd. Zrak je bil poln raznovrstnih nočnih šumov, ki tvorijo skupaj vzeti mogočno nočno tišino — trsova stebila so pokljala, ko so se drgnila drugo ob drugo, nekaj živega je zašušelo v grmičevju, tupatam je zaprhutala napol zbujena ptica (ptice se večkrat zbude ponoči, kot si mislimo) in iz velike daljave se je čulo šumenje vode. Mali Toomai je spal nekaj časa, ko pa se je prebudil, je mesec svitlo svetil, Kala Nag pa je še vedno stal po-

konci in napejal ušesa. Mali Toomai se je obrnil, da je zašumela krma, pomotrival krivuljo ogromnega slonovega hrpta, začrtano proti zvezdnatemu nebu; ko pa je zrl, je začul v tišini „hut-tut“, glas divjega slona, ali iz tolike daljave, da se je glas slišal kot rahlo praskanje z iglo.

Sloni so skočili na noge, kakor da bi jim tla gorela pod nogami, in njihovo gruljenje je navsezadnje zbudilo speče mahoute, ki so prišli, zabijali z velikimi kladivi kole, napeli vrv tukaj, zavozljali vrv tam, dokler ni bilo vse mirno. Eden novo ujetih slonov je malone izdrl svoj kol, pa veliki Toomai je snel Kala Nagu verigo z noge, privezal tistemu slonu prednjo nogo k zadnji nogi, Kala Nagu pa je nateknil na nogo vrv iz trave ter mu velel, da naj ne pozabi, da je privezan.

(Se bo nadaljevalo.)

GASILSTVO:

Kuluk in nočna straža. S strani gasilskih čet prihajajo pogostoma pritožbe, da se po občinah in krajevnih starešinstev, člane gasilstva, prav tako kot druge občane razporedi za kuluk in nočne straže, čeravno so gasilci večkrat po cele noči na požariščih. Gasilstvo, ki je v gotovi meri pristočno, bi se moralo s strani merodajnih faktorjev bolj upoštevati s tem, da bi se člane te koristne organizacije oprostilo vršenja kuluka in nočnih straž.

Razvada ali nepravilno pojmovanje. Večkrat se pripeti, da narod ne, da noče pomagati gasilcem na požariščih, jih pri delovanju še celo ovira. To je slabo pojmovanje obstoječih predpisov, ki nalagajo vsakemu dolžnost, da morajo pri elementarnih nezgodah vseh vrst, katerim je prištevati tudi požare, sodelovati pri reševalnih delih. Poveljniki gasilskih čet in drugi merodajni faktori, naj onega, ki se ne bi danim navodilom pokoril in sodelovanje odklonil ali celo oviral, naznanijo brezpogojno pristojni oblasti.

Lep uspeh Mure v Mariboru.

Mura — Slavija (Maribor) 3:3 (1:0).

V nedeljo je gostovala Mura v Mariboru proti prav dobri Slaviji in je dosegla po zanimivi igri neodločen rezultat. Tehnično boljši Muraši bi sicer zaslužili tudi zmago, vendar so pa znali domači z ostro, mestoma celo surovo igro, izvojevati neodločen rezultat.

Sodil je g. Nemeč iz Maribora, ki je napravil nekaj bistvenih napak, večinoma v škodo Murašev.

Table tenis.

Mura jun. — Slavija 11:5.

Murini juniorji so pokazali lepo igro ter so odločili tekmo zaslužno v svojo korist. Prav dober je bil Šerbec J., ki je dobil vse 4 igre, Velnar in Mesarič sta dobila po 3, Šerbec B. pa 1 igro.

KMETIJSTVO

Kmet. ref. Ing. Petkovšek:

Gospodarski načrt za pospeševanje kmetijstva v Prekmurju.

A. Krajevne, talne in gospodarske razmere kot podlaga za gospodarski načrt.

Dosedanje delo se je v splošnem izkazalo kot dobro. Spoukom in propagando bo pa potrebno pritegniti k sodelovanju vse, posebno gospodarsko šibkejše in oddaljene kraje ter da se bo doseglo, da bo izhajala končno inicijativa za to pospeševalno delo po gospodarskih okoliših iz ljudi samih. Zato je potrebno, da se po dosedanjem splošnem propagandnem podpiranju preide na sistematično organizi-

ranje dela po določenih načrtih v vseh panogah slično kot je vse deloma že vsaj v govedoreji. Tako se mora prilagodeno krajevnim razmeram po brdovitem Goričkem posvetiti največ pozornosti in sredstev sadjarstvu, po ravnini pa travništvu in živinoreji. — V lažji pregled predlogov, načrta so navedene nekatere gospodarske posebnosti Goričkega in ravnine.

a) **Goričko.** Predeli primerni v prvi vrsti za sadjarstvo zavzemajo dve tretjini soboškega in vshodni del lendavskega sreza. Sestavljajo jih podložnejši hrbti, ki se dvigajo iz ravnine proti severu do državne meje, slične sosednim Slovenskim goricam, le zemlja je tod po večini slabša prodnato-peščena in peščena. Kljub temu, da je ravno vsled te slabe zemlje pokrito do 40% z gozdovi, znaša gostota prebivalstva nad 100 na km², zato se tudi večina ostale zemlje obdeluje kot polje ter so posestva in zemljišča zelo razkosana. Pri tej poljski obdelavi pa močni nalivi redilne snovi redno izpirajo in odnašajo fino peščeno zrahljano zemljo, tako da zahteva njeno obdelovanje veliko gnoja, rodi pa zlasti v sušnih letih prav slabo. Zato je tudi veliko pomanjkanje gnoja, da so pridelki še nižji. Vsled tega se je prejšnje čase izmenjavalo polje z gozdom, tako da se je izčrpana poljska zemlja posadila z borom in listovci, gozdovi pa izkrčili v polja. Sedaj se pa ob velikem pomankanju in razparceliranosti zemlje to dosti več ne izvaja, marveč le še v večji meri izkrčuje gozd tako mestoma celo na absolutnih prodnatih gozdnih tleh. Gospodarske razmere so zato jako neugodne in pasivnost krajev vedno bolj narašča.

Za sadno drevje so pa vsa ta brda zelo primerna ter drevje prav dobro uspeva. Z ureditvijo sadovnjakov se bi ustavilo tudi odnašanje zemlje po nalivih in deloma tudi nadaljnje tako razvito drobljenje posestev in parcel. Med brdi po dolinah je pa še dosti zamočvirjenega sveta, ki čaka na osušitev in ki bi bil potem tudi primeren za sadovnjake. Malo je pa primernih mest za vinsko trto, zato pospeševanje vinogradništva razven v lendavskih goricah tod ni potrebno.

b) **Prekmurska ravan z Ravenskim in Dolinskim** zavzema tretjino soboškega in večji del lendavskega sreza. Tvori jo rodovitna naplavina, kjer je na prodnato peščeni podlagi po večini dovolj močna plast rodovite zemlje. Ob vznožju Goričkega je bolj težka zemlja z rodovitnimi travniki in polji, zato bi bili ti kraji posebno primerni za vzrejo plemenske živine. Ob srednjem toku Mure in po gornjem delu lendavskega sreza je zemlja bolj peščena, zato trpi večkrat na suši, v južnem delu je pa zopet težja in rodovitnejša, a podvržena je bolj preplavam. Tudi trpi ravnina po zimi in v vlažnih poletjih mestoma na previsoki talni vodi. Ker se vsled pomanjkanja zemlje tudi v preplavljenem terenu ob

Muri vedno bolj preoravajo travnike in šume v polja, povzročajo te večkratne povodnji vedno večjo škodo. Vsled goste naseljenosti prevladujejo tudi po ravnini polja in so zemljišča zelo razparcelirana.

Podnebje je po celem Prekmurju razmeroma ugodno. Pozebe in toča ne nastopajo tako pogosto, le poletja so včasih presuha ter je zlasti zadnja leta suša mnogo škodovala.

Obrt in industrija je le malo razvita, zato je skoro 90% prebivalstva kmetskega, tako da mora 20-30% iskati potrebne zaposlitve in zaslužka izven domačega kraja. Zato se je zlasti po Goričkem že pred vojno razvil način poljskega sezijškega dela, deloma na domačih veleposestvih, deloma v tujini preko poletja proti plačilu v poljskih pridelkih. V zadnjih letih pa gre zlasti mladina na sezijška poljska dela v Francijo ter v naše južne kraje, zlasti v Belje. Ti delavci so n. pr. prinesli lansko leto okrog 15 mil. Din. v soboški srez, kar sicer za enkrat poživlja celotno gospodarstvo, povzroča pa tudi, da se gospodarske edinice še bolj delijo in manjšajo in to še posebno pri dednih navadah, da se zemlja med dediče deli. Dokler obstoja še možnost tega zaslužka v Franciji, še gre, ako se pa ta pot zapre, kot se je za Nemčijo, bo pa preživljanje doma nemogoče. Nevarnost je pa tudi pri tem, da se povsem izgubi kmetski karakter pokrajine, ker je danes komaj še 20% gosp. edinic z ali nad eksistenčnim minimumom, ki znaša za Goričko s slabšo zemljo 5 do 6 ha, za ravnino pa 3-5 ha.

Agrarna reforma je sicer po ravnini nekatere edinice nekoliko povečala, ustvarila je pa zopet nove, ki bi sicer v normalnih gosp. razmerah še imele možnost obstoja, vsled nastopivše krize pa ne morejo dalje, ker

je prišla predno so bila potrebna poslopja urejena in zemljišča odplačana. Tako je bilo n. pr. v lendavskem srezu pred agrarno reformo skoro 65% edinic pod 2 ha velikosti in od teh skoro 20% celo pod pol hektara, 30% je bilo v velikosti 2-5 hektarov in samo 6% nad 5 hektarov. Z agr. reformo je število malih edinic še poraslo, padlo je sicer število najmanjših pod pol hektara od 20% na 8% ter porastle one z 2-5 ha od 30% na 41%, vendar se s tem gospodarsko stanje ni izboljšalo, ker je enako število edinic v celoti le ostalo pod eksistenčnim minimumom.

(Se bo nadaljevalo.)

Oglašajte v „Murski Krajini“!

„POSREDOVALNICA“
Maribor Slovenska ul. 26.

Kam z gotovino?

Vsakomur bo žal, kdor zakasni!

Najbolj varno in najbolj koristno naložite svojo gotovino če pravočasno kupite stavbišče (parcele) v Murski Soboti. Zemljišča v M. Soboti ne morejo propasti, ni bregov, ni vode ki bi poplavljal in uničevala. Stavbišča pri parcelacijah morajo porasti v cenah, saj so sedaj cenena in se jih dobi že od 3000 Din dalje in to na krajih brez konkurence. Neobremenjen prenos dosežete v najkrajšem času.

Posredujemo tudi prodajo raznih hiš v M. Soboti in okolici, z gospodarskimi zgradbami od 20.000 Din dalje, gostilne, trgovine, mline i. t. d.

Vsa pojasnila da brezplačno

KERČMAR ŠTEFAN

MURSKA SOBOTA MOJSTERSKA. UL. 9.

NAZANJAM
VSEM MLINARJEM

da imam v zalogi en vagon

**prima slovaške
mlinske kamne**

po vsaki veličini. Sprejemem tudi riflanje valčkov (hengerrovátkolás) po najnižji ceni.

**EPINGER S. parni mlin
Dolnja Lendava.** 2

**Kdor želi kupiti AVTO
naj kupi voz znamke**

ADLER

**Najboljši
Najelegantnejši**

**Najbolj ekonomičen
Najsolidnejši**